

[Kjeld Olsen.]

hos mange at høre statsministeren i tv i går aftes; jeg vil føje til: uhyggelig eftertanke. Man hørte bl. a. statsministeren svare på hr. Anker Jørgensens spørgsmål, at det jo var spørgsmålet, om man skulle op på de 40.000 boliger, for hvorfor bygge boliger, som folk ikke kan bo i? Det var en bemærkning om det boligforlig, som vi har indgået med regeringen, hvor det tydeligt i boligforliget er anført, at den målsætning, vi skal op på, er de 40.000 boliger. Jeg må indrømme, at den bemærkning fra statsministeren får én til at sige, at vores tillid til at indgå aftaler med regeringen efterhånden kan ligge på et meget lille sted.

Sammen med socialdemokratiets formand talte statsministeren også om de arbejdsløse. Statsministeren sagde, at ved at hjælpe nogle få nu forvred man den økonomiske situation på længere sigt. Altså skal man ikke sætte ind på at hjælpe de såkaldt få, som ifølge prognoserne i løbet af kort tid vil være over 60.000 arbejdsløse.

At et lands økonomi kan rettes op gennem arbejdsløshed, har man jo set eksempler på på steder, hvor et liberalt økonomisk livssyn har været lige så udviklet som den sociale uretfærdighed, men det må forbyvse, at en statsminister i det, som vi jo sjældent er bange for at betegne som et velfærdssamfund, stiller sig komplet fremmed over for den opgave både at bekæmpe arbejdsløsheden og at føre en fornuftig langsigtet økonomisk politik.

Her har vi i virkeligheden situationen i en nøddeskal. Her har vi det, der skiller, og det var jo netop i uenigheden om at bekæmpe arbejdsløsheden, at forhandlingerne mellem regeringen og socialdemokratiet måtte opgives i går.

Så kan man spørge, hvorfor man skulle igennem disse marathonagtige natlige forhandlinger, som hele befolkningen jo iagttag med stigende forbavelse, der efterhånden gik over til forargelse. Man kan spørge: hvorfor brød socialdemokratiet ikke på et tidligere tidspunkt? Af to grunde. For det første, fordi vi fortsat i praksis vil vise, hvad vi sagde straks efter regeringsdannelsen: at der under folketingets hidtil mest kaotiske forhold med 10 partier ligger et særligt ansvar på tingets største parti.

For det andet, fordi socialdemokratiet

ønsker at øve indflydelse. Vi har aldrig sagt alt eller intet. Vi har erkendt vilkårene i det samarbejdende folkestyre, men der må være en grænse, vi ikke overskrider, og jeg tror, at det til fulde er gået op for regeringen, at denne grænse var nået. Det var med en stigende forargelse, vi iagttag regeringsens passivitet over for arbejdsløsheden, og den blev ikke mindre, da vi fik undersøgt konsekvenserne af forslagene til besparelse og skatteomlægning. Det økonomiske råds formandskab har jo i begyndelsen af denne måned anskueliggjort konsekvenserne af denne politik i diskussionsgrundlaget for rådets møde den 10. september. Heri stod der bl. a.:

„Tænker man sig skattereform, besparelser og 5 pct.s momsforhøjelse gennemført som et samlet hele og i uændret form, ville det samlede resultat ifølge disse beregninger blive en forøgelse af ledighedsprocenten med ca. 1 oven på det i forvejen høje ledighedsniveau på ca. 6 pct., som må forventes i 1975. Til gengæld kan der opnås en formindskelse af betalingsbalanceunderskuddet af størrelsesordenen 1/2 mia kr. i forhold til udgangsskønnet på ca. 5 mia kr.“

Vi ser altså her, at også de økonomiske vismænd afslører, at regeringen bevidst bruger arbejdsløsheden i den økonomiske politik.

Socialdemokratiets helhedsplan blev til, fordi regeringen intet foretog sig, mens økonomien gik mod en krise og antallet af arbejdsløse voksede foruroligende. Jeg tror, det er temmelig enestående, at et oppositionsparti og ikke en regering kommer med en så omfattende plan. Vi er ubeskedne nok til at mene, at helhedsplanen har gjort sit til at befordre de forhandlinger, der fandt sted i august mellem regeringen og socialdemokratiet. Helhedsplanen kunne vise, at der var vigtige punkter, hvor vi ikke lå langt fra hinanden. Også vi ønskede offentlige besparelser, også vi ønskede at nedsætte trækprocenten, også vi erkendte, at en momsforhøjelse på 5 pct. ville være nødvendig for at finansiere skatteomlægningen. Vi strakte os langt med hensyn til besparelser under de skiftende forhandlinger.

Da vi første gang skiltes den 4. september, var der mellem regeringen og os enighed om besparelser på 4,4 mia kr. Da der blev forhandlinger mellem flere partier, søgte vi at presse besparelserne yderligere